

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob,
Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

*privind vizita desfășurată la Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Timiș din cadrul
Inspectoratului de Poliție Județean Timiș*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

Craiova – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare O.P.C.A.T.), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor O.P.C.A.T., monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, conform art. 4 din O.P.C.A.T.

Potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 2 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile art. 4 alin. (1) și art. 19 din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019, și conform Planului de vizite, aprobat pentru anul 2023, la data de 26 octombrie 2023 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (C.R.A.P.) Timiș din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean (I.P.J.) Timiș.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, jurist, psiholog, medic, consilieri în cadrul Centrului zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația Îngeri pentru Suflete Arad.

Vizita a avut următoarele obiective: consolidarea protecției persoanelor private de libertate împotriva pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea condițiilor de cazare, asigurarea asistenței pentru sănătate, asistența psihologică, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

La începutul vizitei, reprezentanții MNP au prezentat conducerii Inspectoratului de Poliție Județean Timiș, respectiv domnului Comisar Șef de Poliție, Florin - Mircea Bolbos - Adjunct al Șefului Inspectoratului, și domnului Șef C.R.A.P. Timiș, Ciprian Răzvan Grasu - Comisar Șef de Poliție, temeiul legal în baza căruia se desfășoară vizita, etapele desfășurării acesteia, modalitatea de întocmire a Raportului de vizită, emiterea recomandărilor, precum și obligațiile instituției vizitate, potrivit

prevederilor din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată.

Pe parcursul vizitei s-au mai purtat discuții și cu Chestorul Principal de Poliție, Alin Aurel Petecel - Șeful I.P.J. Timiș, dar și cu o parte din personalul centrului, referitoare la obiectivele vizitei. Aceștia au manifestat disponibilitate pentru comunicare cu toți membrii echipei de vizită și au permis accesul atât la documentele solicitate, cât și la spațiile centrului, în conformitate cu prevederile legale.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă este amenajat și își desfășoară activitatea la parterul, etajul și demisolul pavilionului principal al imobilului în care se află sediul Inspectoratului de Poliție Județean Timiș, cu acces numai din exteriorul clădirii inspectoratului.

C.R.A.P. Timiș asigură primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, transferul, punerea în libertate și respectarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate, în condițiile prevăzute de lege.

Este organizat și funcționează cu respectarea dispozițiilor art. 107 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute de Legea nr. 169/2017, a Hotărârii Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, a Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora, coroborate și cu alte acte normative (legi, ordine, proceduri, dispoziții subsecvente).

Potrivit organigramei, activitatea C.R.A.P. Timiș era asigurată de 35 de lucrători, având în componență: 2 ofițeri (1 șef centru și 1 post de execuție), 33 de funcții de agent, din care 28 erau încadrate și **5 vacante**. Activitatea de pază și supraveghere a persoanelor private de libertate era realizată permanent, conform programului de lucru organizat în două schimburi, între orele 07⁰⁰-19⁰⁰ și 19⁰⁰-07⁰⁰, alcătuite de regulă, dintr-un șef de tură și doi polițiști aflați în serviciul de pază și supraveghere.

La data efectuării vizitei, în centru erau custodiate 40 de persoane private de libertate (37 bărbați și 3 femei), la capacitatea legală de 45 de locuri. Toate persoanele erau arestate preventiv,

nefiind custodiate persoane minore, persoane care să prezinte risc de securitate și nici persoane aflate în refuz de hrană.

a) condiții de cazare

În Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Timiș erau amenajate 17 camere de deținere (14 cu câte 3 paturi și 3 cu câte un pat), 7 amplasate la parter și 10 la etaj.

Repartizarea persoanelor private de libertate în camere se realiza conform prevederilor art. 42 din Ordinul nr. 14/2018, cu respectarea criteriilor de separație. În camerele de deținere erau afișate la loc vizibil extrase din Regulamentul de Ordine Interioară al centrului (drepturi, obligații, interdicții, sancțiuni și programul zilnic al centrului).

Camerele erau amplasate la parterul clădirii și la etaj, cele de la parter dispuneau de luminat natural scăzut, în câteva camere fiind folosit și iluminatul artificial pe timpul zilei, iar pe timpul nopții era asigurat iluminatul de veghe.

Camerele aveau în dotare aparate de aer condiționat funcționale, telefoane, aparate TV conectate la rețeaua de cablu și mobilier compus din paturi metalice prevăzute cu sertare pentru păstrarea obiectelor personale, mese, scaune și cazarmament (saltele, perne, pături și lenjerie).

Mobilierul din mai multe camere (camera nr. 5, nr. 12, nr. 13) era insuficient pentru păstrarea bunurilor/obiectelor personale și servirea mesei, lipsind rafturile suspendate și scaunele, hainele persoanelor arestate fiind depozitate în genți sub paturi.

Echipa de vizită recomandă conducerii I.P.J. Timiș achiziționarea mobilierului necesar (scaune, rafturi suspendate) în camerele de cazare, pentru păstrarea bunurilor/obiectelor personale și servirea mesei, potrivit prevederilor art. 12 alin. (4) și alin. (8), din Ordinul nr. 14/2018 („Camera de deținere trebuie dotată astfel încât să ofere persoanelor private de libertate condiții pentru dormit, servirea mesei, păstrarea bunurilor și obiectelor personale, în condițiile Regulamentului de aplicare a Legii; Spațiile de depozitare a bunurilor și obiectelor personale din camera de deținere se pot amenaja sub forma unor etajere sau nișe în perete”).

Erau necesare reparații la mai multe paturi metalice, ale căror sertare nu erau atașate, iar sistemele de prindere și culisare a sertarelor nu funcționau, acestea fiind așezate pe pavimentul din camere în majoritatea camerelor vizitate.

În camerele nr. 1, nr. 5, nr. 12 și nr. 13, pereții camerelor erau murdari și necesitau lucrări de igienizare, iar saltelele și cearceafurile erau uzate.

Având în vedere aceste aspecte, echipa de vizită consideră necesar să se efectueze igienizarea și dotarea corespunzătoare a camerelor în care au fost constatate deficiențe, repararea sistemelor de prindere și culisare a sertarelor de la paturile metalice, precum și înlocuirea cazarmamentului uzat (saltele, cearceafuri), potrivit prevederilor art. art. 12 alin (1), alin (4) și alin (5) din Ordinul nr. 14/2018.

A fost verificat cazarmamentul și nu s-a constatat prezența insectelor, **cu excepția camerelor nr. 1 și nr. 12, în care persoanele arestate au sesizat prezența insectelor (ploșnițe), existând pe pereții camerei urme de insecte. Recomandăm conducerii C.R.A.P. Timiș continuarea operațiunilor de dezinsecție cu substanțe mai eficiente, pentru a combate prezența insectelor în toate spațiile centrului,** potrivit art. 13 alin. (9) din Ordinul nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora - *„Administrația centrului asigură efectuarea periodică a acțiunilor de dezinsecție și deratizare în spațiile centrului, potrivit reglementărilor în vigoare”*.

Apa rece era furnizată permanent de la rețeaua centralizată, iar apa caldă și agentul termic erau asigurate cu centrala proprie a I.P.J. Timiș, existând o temperatură optimă în spațiile centrului.

Grupurile sanitare erau separate de camerele de cazare, placate cu gresie și faianță, aveau wc turcesc, dușurile fiind montate în tavanul grupului sanitar, iar chiuvetele antivandal în camere. Grupurile și instalațiile sanitare erau funcționale și asigurau accesul permanent la apă, **dar echipa de vizită a constatat că folosirea dușului instalat în cabina wc-ului, într-un spațiu foarte mic, era incomodă și nu avea asigurat iluminatul,** potrivit prevederilor art. 12 alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018. **Oglinzile de la chiuvetele din unele camera erau uzate și trebuiau înlocuite cu oglinzi antivandal din metal sau plastic,** potrivit prevederilor art. 13 alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018. **Echipa de vizită recomandă conducerii I.P.J. Timiș analizarea posibilității de reamenajare a grupurilor sanitare, asigurarea iluminatului în aceste grupuri și înlocuirea oglinzilor uzate din camere, cu oglinzi antivandal din metal sau plastic,** potrivit prevederilor art. 12 alin. (2) și art. 13 alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018.

Persoanele custodiate aveau posibilitatea la nevoie să apeleze supraveghetorul printr-un sistem de avertizare, acționat din interiorul camerei, de la butonul de apelare.

În interiorul centrului mai erau amenajate: biroul șefului de centru, cabinetul medical, camera de grefă, camera de amprentare, cabinetul de consiliere psihologică, camera pentru videoconferințe cu instanțele de judecată, vestiare pentru agenți, biroul de comandă, magazia pentru bunurile persoanelor private de libertate, o cameră de percheziție, oficiul alimentară, grup sanitar pentru personal etc..

La demisolul clădirii era biblioteca centrului, care avea un fond de carte, dar care necesita o igienizare și o amenajare corespunzătoare, precum și dotarea acesteia cu mapele care să cuprindă actele normative prevăzute la art. 61 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (*Prevederile Codului penal și ale Codului de procedură penală referitoare la executarea pedepselor privative de libertate etc.*), potrivit prevederilor art. 15, alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018.

Demisolul clădirii necesita igienizare în toate spațiile (sala de sport dotată cu aparatură de specialitate, spațiu unde se spălau și uscau rufele persoanelor arestate, două încăperi în care erau depozitate arhiva centrului și unele obiecte/materiale de necesitate etc.).

Echipa de vizită recomandă conducerii C.R.A.P. Timiș efectuarea lucrărilor de igienizare a spațiilor de la demisolul centrului, amenajarea corespunzătoare a bibliotecii și dotarea acesteia cu mapele care să cuprindă actele normative prevăzute la art. 61 din Legea 254/2013 și potrivit prevederilor art. 15, alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018.

Echipa de vizită a constatat că la intrarea în centru nu era amenajată o rampă pentru accesul persoanelor cu dizabilități și nu era amenajată nicio cameră de cazare dotată cu facilități pentru persoanele private de libertate cu dizabilități, în conformitate cu prevederile art. 12, alin. (15) și (16) din Ordinul nr. 14/2018, în care se stipulează că „În fiecare centru vor fi prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități”; „În cazul persoanelor private de libertate cu dizabilități vor fi prevăzute camere de cazare dotate corespunzător”. Chiar dacă la data vizitei în centru nu erau custodiate persoane cu dizabilități, **considerăm necesară amenajarea unei camere de cazare pentru această categorie de persoane.**

În spațiul (camera) destinat acordării dreptului persoanelor private de libertate la vizită și pachete, convorbirile persoanelor arestate cu persoanele vizitatoare se efectuau prin intermediul sistemelor de comunicații (**5 telefoane din care două nu funcționau**) montate de o parte și de alta a dispozitivului de separare. **Dispozitivul de separare nu era prevăzut cu fantă care să permită transmiterea de înscrisuri cu apărătorii**, potrivit prevederilor art. 18, alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018. **În spațiul în care se desfășura acordarea dreptului la vizită, erau necesare lucrări de reparare și igienizare la tavan, fiind observate porțiuni umede și cu igrasie.**

Echipa de vizită recomandă conducerii C.R.A.P. Timiș efectuarea reparațiilor la tavanul camerei de vizită, igienizarea acesteia, repararea celor două telefoane defecte și crearea unei fante la dispozitivul de separare, care să permită transmiterea de înscrisuri cu apărători, potrivit prevederilor art. 18, alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018.

Curțile de plimbare erau betonate, acoperite parțial, dotate cu bănci, telefoane, permiteau pătrunderea aerului și a luminii naturale. Persoanele private de libertate aveau acces la curtea de plimbare, conform programului zilnic al centrului, indiferent de condițiile meteorologice.

Există un sistem de supraveghere video, fiind montate 18 camere (15 interioare și 3 exterioare), care permiteau stocarea datelor timp de 30 zile, conform prevederilor legale, în spațiile comune, în curțile de plimbare și în exteriorul centrului.

Șeful C.R.A.P. Timiș a precizat echipei de vizită că începând cu anul 2024 clădirea Inspectoratului Județean de Poliție Timiș va intra în reabilitare energetică, în conformitate cu proiectul întocmit de Serviciul Logistic al I.P.J. Timiș, - „*Proiect de reabilitare energetică*”, prin accesare de fonduri P.N.N.R, urmând ca în anul 2023 să fie definitivată etapa de proiectare, apoi etapa de execuție. În cadrul proiectului de reabilitare era inclus și Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Timiș.

c) asigurarea hranei

C.R.A.P. Timiș deținea Autorizație sanitară veterinară pentru mijloace de transport ale produselor de origine animală din data de 06.06.2019.

Hrana era preparată în cadrul blocului alimentar al Penitenciarului Timișoara și distribuită în baza situației de efective transmisă zilnic de conducerea centrului. Era transportată în recipiente de inox, de către personalul centrului cu autoturismul din dotare, care era autorizat sanitar.

Exista un oficiu alimentar pentru primirea și distribuirea hranei, precum și pentru depozitarea veselei utilizate, dotat cu: o combină frigorifică funcțională (răcitor), un aragaz cu butelie, un cuptor cu microunde, o chiuvetă cu două cuve pentru spălarea și dezinfectarea vaselor utilizate, o masă și un dulap pentru depozitarea veselei.

Erau asigurate 3 mese/zi, meniurile erau întocmite în funcție de numărul persoanelor private de libertate, cu respectarea normelor de hrană stabilite, a confesiunii religioase și a afecțiunilor medicale de care suferea fiecare arestat. În cazul în care, în urma consultului medical se constata existența unei afecțiuni care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar, iar acesta era adus la cunoștința conducerii C.R.A.P., care efectua demersuri în vederea asigurării regimului adecvat de hrană.

La data efectuării vizitei, probele alimentare erau prelevate în recipiente necorespunzătoare (pahare din plastic) și nu erau etichetate corespunzător. În centru nu exista un frigider special destinat probelor alimentare, prevăzut cu termometru pentru monitorizarea temperaturii și nici grafic de temperatură, potrivit prevederilor art. 37 lit. e) din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor - „În unitățile de alimentație colectivă și de alimentație publică, în care sunt servite grupuri organizate (turiști, mese comune etc.), se vor consuma numai mâncăruri pregătite în aceeași zi, din care se vor păstra probe (în recipiente curate, opărite, acoperite și etichetate) timp de 48 de ore la o temperatură de +4°C, în spații frigorifice special destinate acestui scop”. Recomandăm conducerii C.R.A.P. Timiș prelevarea și etichetarea corespunzătoare a probelor alimentare într-un frigider special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru pentru monitorizarea temperaturii și grafic de temperatură, potrivit prevederilor art. 37 lit. e) din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

d) asigurarea asistenței medicale

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Timiș deținea Autorizație Sanitară de funcționare eliberată de Direcția de Sănătate Publică Timiș din data de 29.05 2023.

Asistența medicală pentru persoanele private de libertate custodiate în centru era asigurată de medicul și asistentul medical angajați, după un program de activitate zilnic, în intervalul orar 07⁰⁰- 15⁰⁰.

După program, asistența medicală era asigurată prin rotație de personalul din cadrul Centrului Medical Județean (C.M.J.) Timiș, prin gardă la domiciliu, conform graficului lunar întocmit de șeful C.M.J.. Acordarea asistenței medicale profilactice, curative și efectuarea tratamentelor pentru persoanele private de libertate se realiza prin activități de bază, precum asistența medicală în specialitatea medicină de familie sau medicină dentară. Se urmărea evoluția stării de sănătate a persoanelor private de libertate și se aplicau măsurile medicale necesare potrivit prevederilor legale.

După verificarea aleatorie a necesarului de medicamente din aparatul de urgență, s-a constatat lipsa unui medicament de importanță vitală (ex. Adrenalina). Se recomandă asigurarea necesarului complet de medicamente la cabinetul din centru, potrivit prevederilor Ordinului 153/2003 emis de Ministerul Sănătății și Familiei pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale - Anexa 2, dotarea minimă obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate.

De asemenea, s-a constatat că unul din medicamentele existente la cabinet (Dicarbocalm) era expirat din anul 2022. După verificarea trusei medicale de urgență din cabinet, **s-a constatat că unele substanțe dezinfectante erau expirate (apă oxigenată, rivanol, lidocaină spray, Baneocin).** **Echipa de vizită recomandă înlocuirea substanțelor dezinfectante expirate și verificarea lor la o anumită perioadă corespunzătoare.**

În desfășurarea activității medicale erau utilizate corespunzător tipizate potrivit art. 161 din Ordinul 14/2018 (fișe medicale pentru persoane private de libertate, fișe de triaj medical, consimțământ informat, notă privind constatarea mărcilor traumatice, bilete de trimitere, formulare rețete, adevărințe medicale etc.).

Pentru asigurarea evidenței activității de asistență medicală a persoanelor private de libertate, registrele erau păstrate la cabinetul medical în condiții de siguranță și confidențialitate. **S-a constatat că Registrul de consultații nu erau constituit și gestionat corespunzător de personalul medico-sanitar, lipseau semnăturile unor persoane private de libertate din registrul de consultații după efectuarea examinărilor medicale. Recomandăm conducerii C.R.A.P. gestionarea corespunzătoare a Registrului de consultații, astfel încât persoanele private de libertate să semneze după efectuarea oricărei examinări medicale, investigații sau tratament, potrivit prevederilor art. 139 alin. (5) din Ordinul nr.14/09.02.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind**

organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora „*Persoana privată de libertate semnează după efectuarea oricărei examinări medicale, investigații sau tratament în registrul de consultații/tratamente și în fișa medicală*” .

S-a verificat registrul de examinări medicale la introducerea persoanelor private de libertate în centru; în anul 2023 au fost înregistrate 566 de persoane până la data vizitei. Nu au existat cazuri de refuz al consultului medical la persoanele nou intrate în centru.

În anul 2023 până la data vizitei, în Registrul pentru consultațiile medicale curente erau consemnate corespunzător 1950 de consultații pentru persoanele private de libertate.

Acestea beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unei prescripții eliberate de medicii specialiști. Medicamentele prescrise erau păstrate la cabinetul medical, în condiții corespunzătoare de siguranță. În anul 2023, în Registrul pentru tratamente efectuate erau consemnate 3331 de tratamente.

Persoanele private de libertate cu boli cronice erau luate în evidență de personalul medico-sanitar al cabinetului medical din centru în Registrul de bolnavi cronici, erau dispensarizate și li se asigura tratamentul, potrivit prevederilor legale. Din verificarea Registrului pentru evidența bolnavilor cronici, în anul 2023 au fost înregistrate 38 de cazuri de boli cronice (ex.: hipertensiune arterială, diabet zaharat și afecțiuni digestive) pentru care s-a primit tratamentul medical corespunzător.

Medicamentele recomandate pentru afecțiunile cronice erau distribuite persoanelor private de libertate numai de către personalul medical, până în ora 15⁰⁰, **iar după program, administrarea tratamentului pentru bolile cronice se efectua de personalul angajat al centrului, care nu aveau competență în administrarea tratamentului persoanelor private de libertate, potrivit prevederilor legale. Echipa de vizită recomandă ca administrarea medicamentelor pentru persoanele arestate să se efectueze strict de către personalul medico-sanitar sau în prezența acestuia**, potrivit art. 158 alin. (4) și (5) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr.14 din 09.02.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora - alin. (4) „*Medicamentele și suplimentele alimentare sunt administrate persoanei private de libertate de către personalul medico-sanitar sau în prezența acestuia*” și a alin. (5) „*Administrarea medicamentelor antidiabetice,*

tuberculostatice, antiepileptice, antipsihotice, anxiolitice, hipnotice și sedative, precum și a altor medicamente, la recomandarea medicului, se face strict supravegheat, în funcție de caz”.

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la Spitalul Județean de Urgență Timișoara sau la Penitenciarele-Spital din cadrul rețelei medicale a Administrației Naționale a Penitenciarelor. Centrul de reținere și arestare preventivă a avut internate în Penitenciarele-Spital (Dej, Rahova etc.) din țară, 6 persoane private de libertate.

S-a verificat Registrul pentru evidența consumatorilor de droguri, în care erau înregistrați 64 de consumatori de droguri, din care 24 au fost trimiși la consult psihiatric. La data vizitei existau două persoane private de libertate sub tratament psihotrop.

Referitor la afecțiunile infecto-contagioase, printre cele mai frecvente boli infecto-contagioase întâlnite la persoanele private de libertate erau hepatită C și scabie, la data vizitei fiind luate în evidență 3 cu hepatită C și 4 cu scabie. Centrul de reținere și arestare preventivă avea încheiat un protocol de colaborare cu Dispensarul TBC din Timișoara, în cazurile în care exista vreo suspiciune de tuberculoză.

În Registrul pentru recoltarea probelor și produselor biologice erau înregistrate 8 persoane private de libertate, iar în Registrul pentru tratamente injectabile au fost înregistrate două persoane.

În Registrul pentru evidența femeilor gravide, în anul 2023 exista consemnată o persoană privată de libertate însărcinată.

Din verificarea Registrului de mărci traumatice existent în centru, în anul 2023 era înregistrat un caz depistat cu o marcă traumatică, în care erau consemnate anul, luna, ziua, ora examenului medical, datele de identificare ale deținutului și descrierea urmelor de violență. **În Registrul de mărci traumatice nu erau consemnate recomandările medicale și proveniența leziunilor traumatice conform afirmațiilor deținutului de la data respectivă. Echipa de vizită recomandă consemnarea în Registrul de mărci traumatice a provenienței mărcilor traumatice conform afirmațiilor deținutului și recomandările medicale,** potrivit art. 159 alin. (8) din H.G. nr. 157/2016 din 10 martie 2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal - Examenul medical - „*Semnele evidente de agresiune se înscriu într-un registru special în care se consemnează*

anul, luna, ziua și ora examenului medical, datele de identificare ale deținutului, descrierea urmelor de violență, proveniența acestora conform afirmațiilor deținutului și recomandările medicale”.

În centru, în anul 2023 nu au existat cazuri de refuz de hrană, tentative de suicid sau decese.

e) acordarea asistenței psihologice

Activitatea psihologică se desfășura potrivit Ordinul Ministerului Afacerilor de Interne (O.M.A.I.) nr. 23/2015 privind activitatea de psihologie, Procedurii PRO-PS-04-IGPR/BPS privind activitatea de asistență psihologică a persoanelor aflate în custodia structurilor de rețineri și arestare preventivă din Poliția Română, Regulamentului din 10 martie 2016 de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate și Dispoziției Inspectorului General al Poliției Române, nr. 48 din data de 27.05.2019.

Activitatea presupune acordarea asistenței psihologice primare persoanelor reținute sau arestate preventiv și asigurarea suportului psihologic în vederea adaptării la mediul de arest/detențiune, prin identificarea și ameliorarea stărilor disfuncționale atunci când acestea sunt semnalate.

În cadrul Compartimentului de Psihologie al I.P.J. Timiș existau două funcții de ofițer psiholog ocupate din data de 01.12.2013, respectiv 31.12.2021. Potrivit procedurii, asistența psihologică se acorda la solicitarea personalului centrului și la solicitarea persoanelor private de libertate. Psihologii dețineau Registrul de evidență a actelor profesionale, numerotat și înregistrat la secretariatul unității, în care consemnau asistența psihologică acordată.

Psihologii aveau drept de liberă practică, fiind înscriși în Colegiul Psihologilor din România, în specialitățile Psihologie aplicată în domeniul securității naționale, Psihoterapie etc.. Aceștia au participat la mai multe cursuri de formare profesională continuă: *Managementul modern al serviciilor de psihologie aplicată în domeniul securității naționale; Actualități în evaluarea clinică psihologică a tulburărilor afective; Redactarea specifică a protocolului psihologic necesar comisiei de expertiză a persoanelor cu handicap – adulți; Conferința de specialitate a ofițerilor psiholog din Poliția Română, Curs Primul Ajutor Psihologic etc..*

Cabinetul psihologic din cadrul I.P.J. Timiș funcționa potrivit Avizului de funcționare nr. 14/18.12.2006, ca punct de lucru al Centrului de Psihosociologie – M.A.I., în specialitatea Psihologie Aplicată în Domeniul Securității Naționale.

În anul 2023 au fost acordate 9 asistențe psihologice primare persoanelor aflate în arest, din care două pentru minori și 7 pentru adulți (2, 3, 4 ședințe psihologice, în funcție de nevoile identificate: recomandare monitorizarea comportamentului de către lucrătorii centrului de reținere deoarece a prezentat ideea suicidară în trecut etc.).

În anul 2023, până la data vizitei în centru au fost custodiați 25 de minori, dintre care 17 pe o perioadă de 24 de ore (ordonanță de reținere, fără a primi mandat de arestare preventivă). Totuși, conform art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal - „*Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale*”. **Echipa de vizită recomandă acordarea asistenței psihologice tuturor persoanelor minore custodiate în centru, conform prevederilor art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.**

Nu au existat cazuri de refuzuri de hrană, heteroagresiuni, agresiuni fizice severe.

f) interviuri cu persoanele arestate/reținute

Majoritatea persoanele private de libertate intervievate au menționat că la introducerea în arest le-au fost prezentate drepturile și le sunt respectate drepturile legale (asistența juridică, asistența medicală, dreptul la convorbiri telefonice, la petiționare și corespondență, la plimbarea zilnică, de a primi vizite, de a primi bunuri și de a efectua cumpărături etc.). Câteva persoane au menționat că nu erau mulțumite de: condițiile de igienă din centru; materialele pentru igiena personală și colectivă erau insuficiente; lenjeria uneori nu era curată și lipsa iluminatului la grupul sanitar. La finalul vizitei, problemele sesizate de persoanele arestate au fost aduse la cunoștința conducerii I.P.J. Timiș, care a precizat că se vor lua măsuri pentru remedierea celor sesizate.

Din interviurile a două persoanelor arestate a rezultat că la data de 16.10.2023, în urma unei misiuni de escortare la o instanță din Județul Arad, una dintre acestea a fost lăsată să aștepte aproximativ 30 de minute în autospeciala de poliție, de către lucrătorii C.R.A.P. Timiș, care au oprit într-o benzinărie pentru a servi masa.

În același context, cea de-a doua persoană arestată a sesizat echipei de vizită un aspect asemănător, în care un membru al escortei a oprit autospeciala în care aceasta se afla, pentru a achita o factură la o unitate service din orașul Timișoara.

Echipa de vizită a constatat că sesizările erau înregistrate și aduse la cunoștința conducerii inspectoratului, iar Șeful Inspectoratului Județean de Poliție Timiș dispusese ca reprezentanții Biroului Control Intern să verifice cele sesizate și să dispună măsuri în consecință.

g) respectarea dreptului la convorbiri telefonice și comunicări on-line

În camerele din centru și în curțile de plimbare existau montate aparate telefonice cu sistem antivandalizare, la care se puteau efectua convorbiri naționale și internaționale, fiind asigurată confidențialitatea convorbirilor telefonice.

Persoanele private de libertate intervievate în acest sens, au menționat că cererile le-au fost aprobate de șeful centrului, li s-au respectat confidențialitatea și durata convorbirilor telefonice, fiind astfel respectate prevederile art. 246 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013.

Au fost câteva persoane private de libertate care și-au exprimat dorința de a fi amenajat și dotat în cadrul centrului un spațiu pentru comunicările online.

Membrii echipei de vizită recomandă conducerii C.R.A.P. Timiș să analizeze posibilitatea amenajării și dotării unui spațiu pentru comunicări online, potrivit prevederilor art. 121 alin (1) și (2), Secțiunea a 8-a, Dreptul la comunicări on-line, din Ordinul nr. 14/2018.

h) alte aspecte

În timpul vizitei au fost verificate mai multe registre întocmite privind evidențierea activităților desfășurate cu persoanele private de libertate, constituite în condițiile art. 114 lit. c) din Legea nr. 254/2013 și în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (1) din Ordinul nr. 14/2018. Registrele prevăzute erau completate corespunzător de către persoanele desemnate în acest sens prin fișa postului, în conformitate cu prevederile din Anexa nr. 2 cu formularele utilizate în activitatea centrelor de reținere și arestare preventivă, din Ordinul nr. 14/2018.

A fost verificat și modul în care se efectua activitatea de percheziție corporală amănunțită și controlul bagajelor persoanelor private de libertate la introducerea în centru. Echipa de vizită a constatat că percheziția corporală se efectua de către un polițist de același sex cu persoana percheziționată, **dar nu exista un spațiu special amenajat pentru percheziția corporală, potrivit prevederilor art. 35 alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018.** În procesul verbal întocmit la introducerea în centru erau consemnate mențiunile cu privire la data și ora primirii, camera în care urmează să fie repartizată, datele de identitate, precum și alte date care trebuiau menționate potrivit prevederilor legale.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Inspectoratului de Poliție Județean Timiș și conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Timiș, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. continuarea demersurilor necesare pentru ocuparea funcțiilor vacante din Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Timiș;
2. consemnarea în Registrul de mărci traumatice a provenienței mărcilor traumatice conform afirmațiilor deținutului și a recomandărilor medicale, potrivit art. 159 alin. (8) din H.G. nr. 157/2016 din 10 martie 2016;
3. amenajarea unui spațiu necesar pentru personalul care efectuează percheziția corporală și controlul bagajelor, potrivit prevederilor art. 35 alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018;
4. acordarea asistenței psihologice tuturor persoanelor minore custodiate în centru, conform prevederilor art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;
5. asigurarea necesarului complet de medicamente la cabinetul din centru, potrivit prevederilor Ordinului 153/2003, verificarea acestora și a substanțelor dezinfectante expirate, la o anumită perioadă corespunzătoare;
6. administrarea medicamentelor pentru persoanele arestate să fie efectuată strict de către personalul medico-sanitar sau în prezența acestuia, potrivit art. 158 alin. (4) și (5) din Ordinul nr. 14/2018;
7. gestionarea corespunzătoare a Registrul de consultații, astfel încât persoanele private de libertate să semneze după efectuarea oricărei examinări medicale, investigații sau tratament, potrivit prevederilor art. 139 alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018;
8. amenajarea unei rampe pentru accesul persoanelor cu dizabilități și a unei camere de cazare dotată cu facilități pentru persoanele private de libertate cu dizabilități, în conformitate cu prevederile art. 12, alin. (15) și (16) din Ordinul nr. 14/2018;

9. efectuarea lucrărilor de igienizare a spațiilor de la demisolul centrului, amenajarea corespunzătoare a bibliotecii și dotarea acesteia cu mapele care să cuprindă actele normative prevăzute, potrivit prevederilor art. 15, alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018;
10. igienizarea și dotarea corespunzătoare a camerelor în care au fost constatate deficiențe, repararea sistemelor de prindere și culisare a sertarelor de la paturile metalice, precum și înlocuirea cazarmamentului uzat (saltele, cearceafuri), potrivit prevederilor art. art. 12 alin (1), alin (4) și alin (5) din Ordinul nr. 14/2018;
11. achiziționarea mobilierului (scaune, rafturi suspendate) în camerele de cazare, necesar pentru păstrarea bunurilor/obiectelor personale și servirea mesei, potrivit prevederilor art. 12 alin. (4) și alin. (8), din Ordinul nr. 14/2018;
12. efectuarea reparațiilor la tavanul camerei de vizită, igienizarea acesteia, repararea celor două telefoane defecte și crearea unei fante la dispozitivul de separare, care să permită transmiterea de înscrisuri cu apărători, potrivit prevederilor art. 18, alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018;
13. analiza posibilității amenajării și dotării unui spațiu pentru respectarea dreptului la comunicări online, potrivit prevederilor art. 121 alin (1) și (2), Secțiunea 8, Dreptul la comunicări online, din Ordinul nr. 14/2018;
14. analiza posibilității de reamenajare a grupurilor sanitare, asigurarea iluminatului în aceste grupuri și înlocuirea oglinzilor uzate din camere, cu oglinzi antivandal din metal sau plastic, potrivit prevederilor art. 12 alin. (2) și art. 13 alin. (5) din Ordinul nr. 14/2018;
15. prelevarea și etichetarea corespunzătoare a probelor alimentare într-un frigider special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru pentru monitorizarea temperaturii și grafic de temperatură, potrivit prevederilor din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998.
16. continuarea operațiunii de dezinfecție cu substanțe mai eficiente, pentru a combate prezența insectelor în toate spațiile centrului, potrivit prevederilor art. 13 alin (9) din Ordinul nr.14/2018;

Craiova, 14 decembrie 2023

